

M.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination

OCT/NOV-2024 (NEW COURSE)

PSYCHOLOGY OF LEARNING & DEVELOPMENT(CORE/ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks:70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૧

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં) લખો. (૨૦)
- 1) અધ્યયનને પ્રભાવિત કરનારા પરિબલો સમજાવો.
 - 2) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયન સિદ્ધાંત સમજાવો.
 - 3) હલનો અધ્યયનનો સિદ્ધાંત વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં) લખો. (૧૦)
- 1) વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
 - 2) પિયાજેના જ્ઞાનાત્મક વિકાસના તબક્કાઓ ટૂંકમાં વર્ણવો.
 - 3) શાસ્ત્રીય અભિસંધાનના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો રજૂ કરો.
- પ્રશ્ન-૨(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (૦૫)
- 1) કોઈ બે સમગ્રવાદી મનોવિજ્ઞાનીઓનાં નામ જણાવો.
 - 2) 'સ્કીમા' એટલે શું?
 - 3) કારક અભિસંધાન સિદ્ધાંતના બે શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો લખો.
 - 4) તરૂણાવસ્થામાં જોવા મળતા માનસિક વિકાસની બે લાક્ષણિકતાઓ લખો.
 - 5) વિકાસના બે સિદ્ધાંતોના નામ જણાવો.

વિભાગ-૨

- પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં) લખો. (૨૦)
- 1) ફ્રોઈડ અને એરિક્સનના વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંતોની તુલના કરો.
 - 2) ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત વર્ણવો.
 - 3) અનુકૂળનના વિવિધ ક્ષેત્રો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૪(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં) લખો. (૧૦)
- 1) અપાનુકૂળિત વ્યક્તિત્વની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.
 - 2) ધ્યાન પર અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો.
 - 3) કોઈ એક અધ્યાપન પ્રતિમાનનો પરિચય લખો.
- પ્રશ્ન-૪(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (૦૫)
- 1) માનસિક સ્વાસ્થ્યની જાળવણી માટેનાં બે ઉપાયો જણાવો.
 - 2) અધ્યાપન પ્રતિમાનની બે લાક્ષણિકતાઓ લખો.
 - 3) બુદ્ધિની કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
 - 4) ડેવિડ ઓસુબેલ દ્વારા રચિત અધ્યાપન પ્રતિમાનનું નામ જણાવો.
 - 5) 'વ્યક્તિત્વ' શબ્દ કઈ ભાષાના કયા શબ્દમાંથી ઉતરી આવ્યો છે?

ENGLISH VERSION

Section-1

- Que.1 Answer any two from following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
- 1) Explain the factors affecting learning.
 - 2) Explain the theory of learning by trial and error.
 - 3) Describe Hull's theory of learning.
- Que.2(A) Answer any two from following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
- 1) Write the difference between growth and development.
 - 2) Briefly describe Piaget's stages of cognitive development.
 - 3) Present the educational implications of classical conditioning.
- Que.2(B) Answer following questions in very brief. (05)
- 1) Name any two gestalt psychologists.
 - 2) What is a 'schema'?
 - 3) Write two educational implications of the theory of operant conditioning.
 - 4) Write two characteristics of mental development seen in adolescence.
 - 5) Write names of two theories of development.

Section-2

- Que.3 Answer any two from following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
- 1) Compare the personality theories of Freud and Erikson.
 - 2) Describe Gardner's theory of multiple intelligences.
 - 3) Explain the different areas of adjustment.
- Que.4(A) Answer any two from following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
- 1) Describe maladaptive personality traits.
 - 2) Explain the factors affecting attention.
 - 3) Write an introduction any one models of teaching.
- Que.4(B) Answer following questions in very brief. (05)
- 1) Write two recommendations for maintaining mental health.
 - 2) Write two characteristics of models of teaching.
 - 3) Write one definition of intelligence.
 - 4) What is the name of models of teaching developed by David Ausubel.
 - 5) The word 'personality' is derived from which word in which language?
